

η φωνή

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ
ΜΕΛΕΤΩΝ

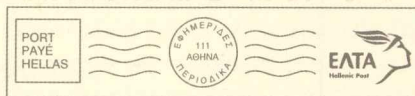
Παρασκευοπούλου 4

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 454 44

ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ

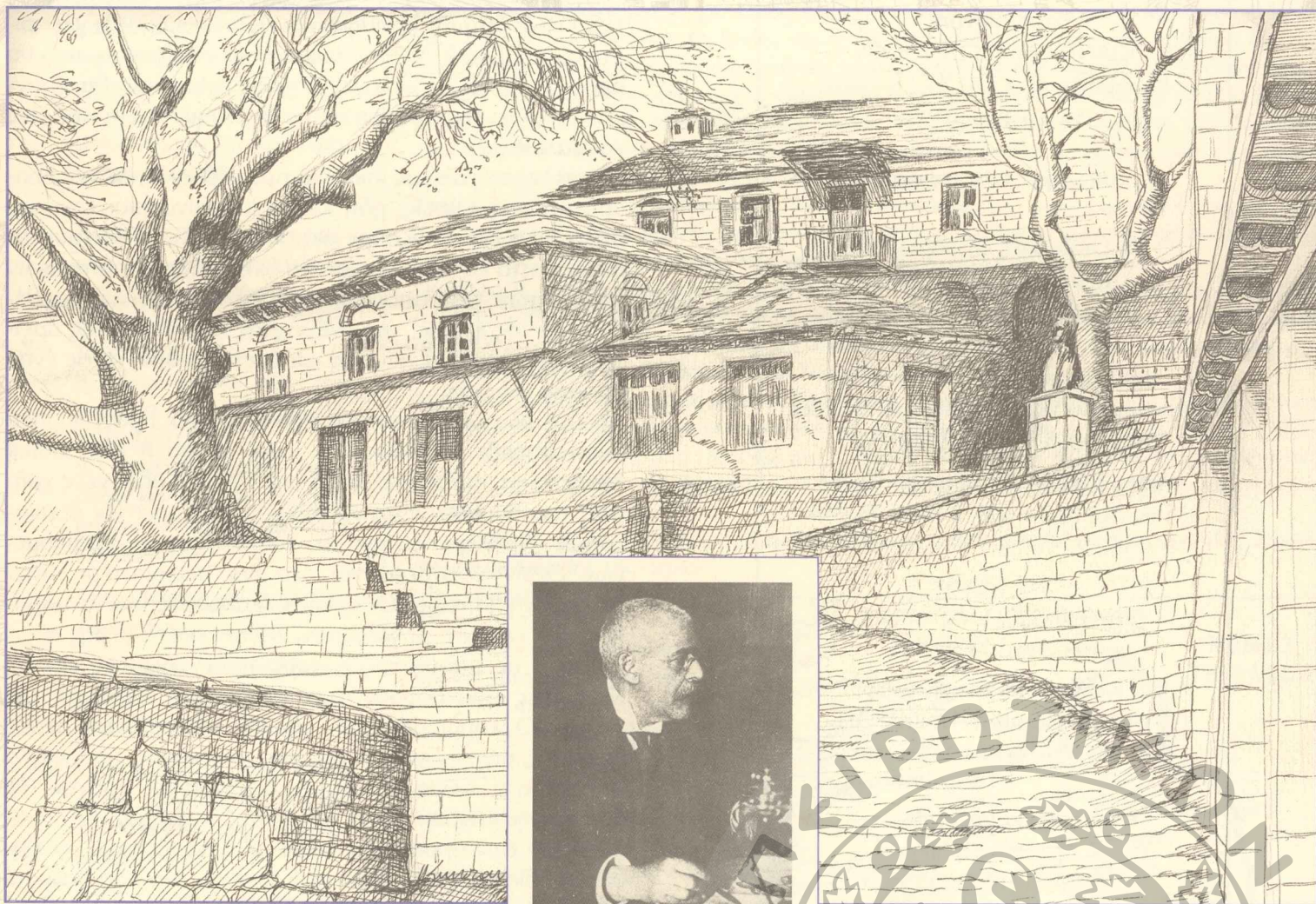
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 5 • ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΕΟΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2003 • ΑΘΗΝΑ 31-12-2003

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΕΝ ΑΤΤΙΚΗ ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΝΩΝ • ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΑΡΙΔΑΚΗ 20 • 111 43 ΑΘΗΝΑ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΣΤΟ ΣΠΥΡΙΔΩΝΑ Π. ΛΑΜΠΡΟ (1851-1919)

ΣΠΥΡΙΔΩΝ Π. ΛΑΜΠΡΟΣ

Το φύλλο αυτό της έκδοσής μας είναι αφιερωμένο στον ιστορικό Σπυρίδωνα Π. Λάμπρο, γιό του Καλαρρυτινού Παύλου Λάμπρου. Η βιογραφία του, που παρουσιάζεται εδώ απλοποιημένη, γράφτηκε από το θεολόγο και νομικό Δημήτριο Σ. Μπαλάνο (1878-1959), μέλος και πρόεδρο της Ακαδημίας Αθηνών και δύο φορές Υπουργό Παιδείας. Το πρωτότυπο κείμενο, που είναι γραμμένο στην καθαρεύουσα, δημοσιεύτηκε στο δεύτερο βιογραφικό παράρτημα του περιοδικού *ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ* του έτους 1928. Από τη βιογραφία αυτή, η *ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ* απέσπασε τα στοιχεία εκείνα που παρουσιάζουν στο σημερινό ανα-

γνώστη το εύρος της προσωπικότητας του Σπυρίδωνα Π. Λάμπρου, που –κατά τον Δ. Σ. Μπαλάνο– υπήρξε ένας από τους σημαντικότερους επιστήμονες της νεότερης Ελλάδας. Όπως θα δούμε, ο Σπυρίδων Π. Λάμπρος δεν ανέπτυξε μόνο μία πολυμερή συγγραφική δράση, πριν και μετά την ολοκλήρωση των σπουδών του, αλλά αφοσιώθηκε στην επιστήμη και στην πατρίδα του, αναμίχτηκε έντονα σε κάθε πνευματική, κοινωνική και ανθρωπιστική εκδήλωση και κίνηση της εποχής του, αποτέλεσε παράδειγμα πανεπιστημιακού δασκάλου και μελετητή και πρόσφερε πάρα πολλά σε ό,τι πίστευε πως προάγει τα ιδεώδη της επιστήμης, της κοινωνίας και του Έθνους.

Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ

Ιδιοκτήτης
ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΤΩΝ ΕΝ ΑΤΤΙΚΗ ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΝΩΝ
Γιάννη Σταθά 6 • 106 72 Αθήνα

Εκδότης
ΣΠΥΡΟΣ ΦΑΣΟΥΛΑΣ
Γιάννη Σταθά 6 • 106 72 Αθήνα
Τηλ. Γραφείου 210 36 38 235

Διεύθυνση
ΙΩΑΝΝΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
Κατσιμπίρη 40 • 155 61 Χολαργός
Τηλ. 210 65 35 902

ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ 15€

Οι Συνδρομές καταβάλλονται
• είτε με ταχυδρομική επιταγή
• είτε με εγγραφή του ονόματος
του καταθέτη
στο Λογαριασμό 121/772769-09
Ταμιευτηρίου Εθνικής Τράπεζας Ελλάδος
στο όνομα ΕΛΕΝΗ ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ
Αγίας Τριάδος 35, Γλυφάδα 166 74
Τηλ. 210 96 13 495, 210 86 76 865

Στη Λάρισα
στον ΧΡΗΣΤΟ ΚΟΤΑΡΕΛΑ
Τηλ. 2410 28 91 121
Στα Ιωάννινα και τους Καλαρύτες
στον ΝΑΠΟΛΕΩΝΤΑ ΖΑΓΚΛΗ
Τηλ. 26590 61 518 - 26510 48 843

Υπεύθυνη για τις διευθύνσεις
και την ταχυδρόμηση
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΣΑΚΟΥΛΑ
Γεωργίου Μαριδάκη 20 • 111 43 Αθήνα
Τηλ. 210 20 20 356

Παραγωγή - Εκτύπωση
Φωτόλιο & Τύπικον Α.Ε.
Καλλιγιά 3 • 114 73 Λεωφ. Αλεξάνδρας
Τηλ. 210 64 31 511 - 210 64 52 677
Fax: 210 64 61 637

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Αγαπητοί Καλαρρυτινοί και φίλοι αναγνώστες, το περιοδικό μας σας εύχεται ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ, με αγάπη, υγεία και ευτυχία. Σας ευχόμαστε να δείτε αυτή τη χρονιά πολλούς επισκέπτες στους Καλαρύτες. Θέλουμε να πιστεύουμε, ότι η νέα χρονιά θα αποτελέσει σταθμό για την ανάπτυξη του χωριού μας, και τούτο γιατί, επιτέλους, μοιάζει να συντονίζονται όλοι οι παράγοντες του χωριού για πρώτη φορά τόσο καλά, και οι κόποι τους να αποδίδουν καρπούς. Είναι γεγονός πως μόνο με καλή συνεργασία και σύμπνοια έρχονται τα θετικά αποτελέσματα κάθε προσπάθειας. Ακούμε ότι η τελική σύμβαση της Αγροτουριστικής με τους φορείς για την ανάπτυξη των Καλαρρυτών εγκρίθηκε και είναι έτοιμη πάλι για οριστική υπογραφή. Ας ελπίσουμε ότι η κυβέρνηση, που θα προκύψει από τις εκλογές της 7ης Μαρτίου, θα πραγματοποιήσει τη σύμβαση και δε θα αφήσει τα όνειρά μας να διαλυθούν.

Παράλληλα όμως, με ιδιωτική πρωτοβουλία, σε συνδυασμό με επιδοτήσεις, ήδη κτίζονται καινούριοι ξενώνες στο χωριό και ελπίζουμε ότι σύντομα θα υπάρχουν τα απαραίτητα καταλύματα για τη διαμονή πιο απαιτητικών περιηγητών, που αποζητούν το συνδυασμό της παρθένας ορεινής φύσης, της ανέγγιχτης παραδοσιακής αρχιτεκτονικής και της σωστής και άνετης διαμονής σε έναν όμορφο ξενώνα.

Ακούμε όλο και συχνότερα προτάσεις και προγράμματα αναπτυξιακά, που αφορούν στην περιοχή μας: οδική σύνδεση με τη Θεσσαλία, με την Εγνατία οδό, νέες χρήσεις του βουνού, επαναξιοποίηση των ορεινών βοσκοτόπων. Τα βλέμματα των πιο ευαίσθητων και σκεπτόμενων Ελλήνων στρέφονται όλο και περισσότερο στην ξεχασμένη Ήπειρο. Οι ορεινές διαδρομές και τα παραδοσιακά χωριά που γλίτωσαν, λόγω εγκατάλειψης αρχικά, από τις μπουλντόζες, τους τοιμεντόλιθους και τις λαμαρίνες επιστρέφουν στην καρδιά των κατοίκων της πόλης. Ο τουρισμός των νησιών περιορίζεται στους θερινούς μήνες, ενώ ο ορεινός τουρισμός προσφέρει απλόχερα τα δώρα του όλη τη διάρκεια του χρόνου. Τα βράχια της Πίνδου και οι απρόσιτες κορυφές της ξαναγυρίζουν στο προσκήνιο, αλλά με διαφορετικές συνθήκες και διαφορετικό λόγο από εκείνον του 18ου αιώνα. Ας μην ξεχνάμε ότι πολύ πριν από τους Καλαρύτες υπήρχε το Άβατον. Ίσως μιά μέρα, όχι πολύ μακριά από σήμερα, το Άβατο να γίνει επισκέψιμο, κι ένα όμορφο λιθόστρωτο μονοπάτι να μας οδηγεί μέχρι τα τείχη του, όπως ο αυτοκινητόδρομος μας οδήγησε πριν μερικά χρόνια στους Καλαρύτες.
ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ !

η Σύνταξη

Τα άρθρα δεν εκφράζουν κατ' ανάγκη και τις απόψεις του Συλλόγου.

Συνάντηση Πολιτισμού

Στις 5 Δεκεμβρίου 2003, την παραμονή του Αγίου Νικολάου, πολυούχου των Καλαρρυτών, ο πρόεδρος της κοινότητας Καλαρρυτών κος Χρήστος Κοταρέλας κάλεσε όλους τους καλαρρυτινούς φορείς να συμμετάσχουν σε μία «Συνάντηση Πολιτισμού» στους Καλαρύτες. Τα θέματα που έθεσε για συζήτηση ήταν :

1. Συγκέντρωση, αξιολόγηση και καταγραφή του ιστορικού, πολιτιστικού και λαογραφικού πλούτου των Καλαρρυτών και τρόπος αξιοποίησης αυτού. Πρόγραμμα δράσης.
2. Ανακοίνωση περιεχομένου ανοιχτής επιστολής Προέδρου Κοινότητας και συζήτηση επί των θεμάτων αυτής, ήτοι :
α. Δημιουργία και λειτουργία ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΙΚΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ.
β. Εγκαταλειμμένα οικοπέδα και ερειπωμένα κτίσματα εντός του οικισμού Καλαρρυτών.
3. Διοργάνωση καλαρρυτιώτικων πανηγυριών.
4. Αντάμωμα βλαχόφωνων χωριών περιοχής Τζουμέρκων.
5. Παγκαλαρρυτιώτικο αντάμωμα. Εορτασμός επετείου Επανάστασης Καλαρρυτών 1821.
6. Ευαισθητοποίηση της νεολαίας του χωριού μας για τη συμμετοχή τους στα καλαρρυτιώτικα δρώμενα.

Ο πρόεδρος έκανε αρχική εισήγηση σε κάθε θέμα και μετά πήραν το λόγο εκπρόσωποι των φορέων και συγχωριανοί μας. Ακουστήκαν ενδιαφέρουσες προτάσεις και κρατήθηκαν πρακτικά, που θα έχουμε στη διάθεσή μας στο επόμενο φύλλο του περιοδικού.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Ο βουλευτής Ιωαννίνων της Νέας Δημοκρατίας κος Σταύρος Ελ. Καλογιάννης μας κοινοποίησε με επιστολή του της 15/12/2003 μαζί με τις ευχές του για το 2004 την πρότασή του για τον χαρακτηρισμό της ευρύτερης περιοχής Τζουμέρκων Ν. Ιωαννίνων ως *Περιοχή Προστασίας της Φύσης και Οικοανάπτυξης*.

Το 1996 η εταιρεία ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ εκπόνησε τομεακή Χωροταξική Ειδική Μελέτη ανάδειξης του ποταμού Αράχθου και της ευρύτερης περιοχής, σύμφωνα με τις προδιαγραφές των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών της ΚΥΑ 69269/90. Η περιοχή μελέτης ανήκει διοικητικά στο νομό Ιωαννίνων και εκτείνεται στα όρια τεσσάρων δήμων: Τζουμέρκων, Πραμάντων, Κατσανοχωριών, Παμβώτιδας και των Κοινοτήτων: Συρράκου, Καλαρρυτών, Ματσουκίου. Η περιοχή περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, πανέμορφους οικισμούς, παραδοσιακά χωριά όπως το Συρράκο και οι Καλαρύτες, μοναδικά οικοσυστήματα, σπάνιους γεωμορφολογικούς σχηματισμούς, απειλούμενα είδη της πανίδας και χλωρίδας. Περιλαμβάνει ακόμα μοναδικά μνημεία της πολιτισμικής μας κληρονομιάς, όπως το γεφύρι της Πλάκας και τα Μοναστήρια Κηπίνας, Βυλίζας και Τσούκας. Οι κοίτες και η παρόχθια ζώνη του ποταμού Αράχθου και του παραποτάμου Καλαρρυτικού κρίνονται ως περιοχές άμεσης προστασίας ενώ οι δήμοι Τζουμέρκων και Πραμάντων και οι τρεις κοινότητες περιλαμβάνονται στο Δίκτυο «ΦΥΣΗ 2000». Η μελέτη κατέληγε σε προσχέδιο Προεδρικού Διατάγματος χαρακτηρισμού των βιοτόπων του Αράχθου και του Καλαρρυτικού και της ευρύτερης περιοχής Τζουμέρκων του Νομού Ιωαννίνων, ως περιοχών προστασίας της φύσης και οικοανάπτυξης.

Στην κατεύθυνση αυτή καταλήγουν τόσο οι προτάσεις του εγκεκριμένου Περιφερειακού Χωροταξικού Σχεδίου της Ηπείρου όσο και η μελέτη ανάδειξης των Τζουμέρκων που είχε εκπονηθεί προ τριετίας από την Υπηρεσία χωρικής Ανάπτυξης του ΟΟΣΑ.

Παράλληλα, μία σειρά έργων και δράσεων στην περιοχή μελέτης, που χρηματοδοτήθηκαν από Προγράμματα των Β' και Γ' ΚΠΣ, αφορούν στην ολοκλήρωση έργων υποδομής, στην ανάπτυξη του ορεινού, οικολογικού και πολιτιστικού τουρισμού και στην προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος των Τζουμέρκων.

Μετά από πολλές συζητήσεις με τους δημάρχους και τους κοινοτάρχες των Τζουμέρκων και λαμβάνοντας υπόψη την απόλυτα θετική γνώμη τους, πρότεινα εγγράφως, στις 21 Οκτωβρίου 2003, στα Υπουργεία ΠΕΧΩΔΕ και Γεωργίας να προβούν στις απαραίτητες ενέργειες για τον χαρακτηρισμό της περιοχής μελέτης ως περιοχή προστασίας της φύσης και οικοανάπτυξης.

Στη συνέχεια, με τη σύμφωνη γνώμη των Τζουμερκιωτών, μπορεί να προχωρήσει η Ίδρυση Φορέα διαχείρισης της περιοχής, σύμφωνα με το άρθρο 21 του Ν. 1650/86.

Η ανταπόκριση των συναρμόδιων υπουργών ήταν θετική, όπως θετική είναι και η ηγεσία της Νέας Δημοκρατίας την οποία επίσης ενημέρωσα.

Στο χαρακτηρισμό των Τζουμέρκων ως περιοχή οικοανάπτυξης μπορεί επίσης να συμβάλει ουσιαστικά η θετική στάση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ιωαννίνων, την οποία έχω ήδη ενημερώσει, καθώς και άλλων κοινωνικών Φορέων και Συλλόγων. Με τον τρόπο αυτό εκτιμάται ότι τα φτωχά και παραμελημένα από την Πολιτεία, σήμερα, Τζουμέρκα μπορούν να αποτελέσουν πρότυπο ανάπτυξης για τις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές της χώρας μας, κατά το παράδειγμα αντίστοιχων περιοχών της Ευρώπης.

Η ΣΕΛΙΔΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ανοιχτή επιστολή προς τους απανταχού καλαρρυτινούς

Αγαπητοί μου Συγχωριανοί,

Επικοινωνώ μαζί σας για να σας μεταφέρω τις σκέψεις και τις προτάσεις μου για τα εξής θέματα:

1. «ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΙΚΟ ΣΠΙΤΙ»

Στο έντυπο «ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ» διατυπώθηκε από το συγχωριανό μας κ. Ιωάννη Θεοχάρη (τ. Λυκειάρχη) η πρόταση για τη δημιουργία και λειτουργία στους Καλαρρυτινούς ενός παραδοσιακού καλαρρυτιώτικου σπιτιού.

Αν και η πρόταση αυτή έχει διατυπωθεί κατά καιρούς κι από άλλους καλαρρυτιώτες και έχει συζητηθεί παλαιότερα και, σε Γενική Συνέλευση του Πανθεσσαλικού Συλλόγου Καλαρρυτινών, έρχεται στην πιο κατάλληλη ώρα και μάλιστα καλοβαλμένη και ολοκληρωμένη. Γιατί πιστεύω πως σήμερα όλοι μας είμαστε περισσότερο ευαισθητοποιημένοι και πιο «ώριμοι» σε θέματα παράδοσης και πολιτισμού του χωριού μας. Η εύρεση και, κυρίως, η απόκτηση του κατάλληλου σπιτιού, που είναι το πρώτο αλλά και το δυσκολότερο βήμα, επαφίεται στον πατριωτισμό των συγχωριανών μας. Τους καλαρρυτιώτες πάντα τους χαρακτήριζε η αγάπη για τον τόπο τους και η γενναιοδωρία τους. Δωρητές πάντα υπήρξαν. Ευκαιρία είναι ν' αναδειχθούν κι άλλοι. Το όνομά τους θα το σεβασθούν οι αιώνες. Ας το τολμήσουμε.

2. ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΜΜΕΝΑ ΟΙΚΟΠΕΔΑ - ΕΡΕΙΠΩΜΕΝΑ ΚΤΙΡΙΑ

Στον επισκέπτη των Καλαρρυτινών εύκολα δημιουργείται η εντύπωση της εγκατάλειψης. Και δικαιολογημένα, γιατί παντού θα συναντήσει εγκαταλειμμένα και ακαθάριστα οικοπέδα, κήπους με γκρεμισμένους τοίχους, εγκαταλειμμένα οπτικά, γκρεμισμένα κτίσματα.

Παντού «γκαρμπουρίνες» που όλο και

αυξάνονται. Βέβαια οι ιδιοκτήτες τους το γνωρίζουν και έχουν το δικό τους πρόγραμμα. Εμείς απλώς θα θέλαμε να τους παρακαλέσουμε να τα φροντίσουν και να τα αξιοποιήσουν. Κι αν κάτι απ' όλα αυτά δεν τους χρειάζεται, μπορούν να το πωλήσουν ή και να το παραχωρήσουν δωρεάν στους ιερούς ναούς του χωριού μας, στην κοινότητα, στην Αναπτυξιακή Εταιρεία Καλαρρυτινών, στους Πολιτιστικούς Συλλόγους κ.λ.π., με τον όρο της αξιοποίησής τους.

Συγχωριανοί μου, Αυτές είναι οι δικές μου σκέψεις. Επειδή ο χρόνος κτυπάει αμείλικτα και επειδή η αντοχή ορισμένων κτισμάτων έχει φτάσει σε οριακό σημείο, ας βάλουμε όλοι μας το χέρι στην καρδιά, ας σκεφτούμε το καλό και το συμφέρον του τόπου μας, όπου το πράξανε οι πρόγονοί μας, και ας ενεργήσουμε ανάλογα.

Παρακαλώ εκείνους τους συγχωριανούς μας, που γνωρίζουν τους ιδιοκτήτες (κληρονόμους κ.λ.π.) των προαναφερόμενων ιδιοκτησιών, να γνωστοποιήσουν στην κοινοτική αρχή τα στοιχεία τους (ονοματεπώνυμο - διεύθυνση - τηλέφωνο κ.λ.π.) προκειμένου να επικοινωνήσουμε μαζί τους.

Με εγκάρδιους πατριωτικούς χαιρετισμούς

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΟΤΑΡΕΛΑΣ
Πρόεδρος
Κοινότητας Καλαρρυτινών

Οι δραστηριότητες της νέας κοινοτικής αρχής στους τελευταίους μήνες ήταν πολλές και πιστεύω πως προχωρήσαμε σε αρκετά θέματα. Θα βρείτε εδώ αναλυτικά το κάθε θέμα για την ενημέρωσή σας.

1 ΑΥΣΤΡΙΑΚΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΙ ΣΤΟΥΣ ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ

Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, και ύστερα από πρόταση του νομάρχη Ιωαννίνων, επισκέφθηκε το χωριό μας μια ομάδα αυστριακών δημοσιογράφων με επικεφαλής την υπεύθυνη του γραφείου Ελληνικού Τουρισμού στη Βιέννη. Οι εντυπώσεις τους υπήρξαν άριστες, όπως αυτές διατυπώθηκαν, όχι μόνο προφορικά, αλλά και στη μεγαλύτερης κυκλοφορίας αυστριακή εφημερίδα της Βιέννης (12-7-03) με τίτλο «Οικοτουρι-

σμός κάτω από τα πλατάνια».

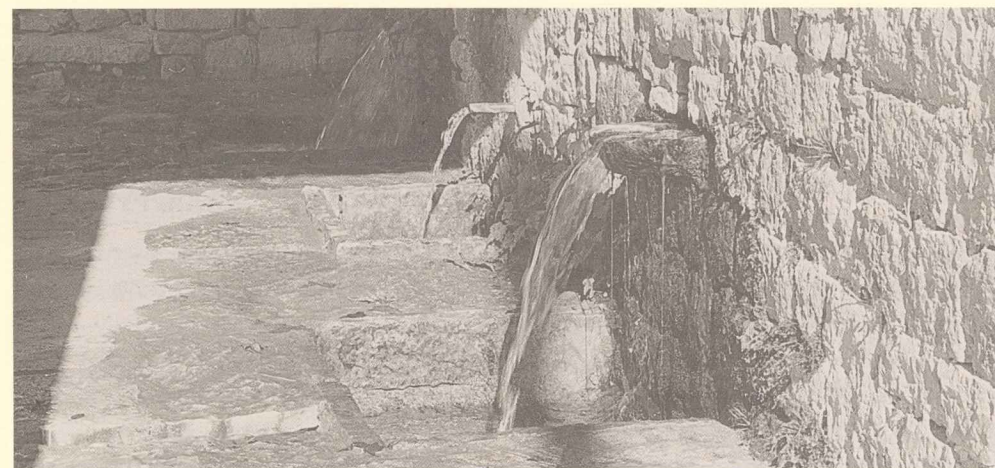
Παραθέτω ένα μικρό απόσπασμα από το προαναφερόμενο δημοσίευμα: «...Η ανέγγιχτη ρομαντική ομορφιά της Ηπείρου έχει παραμείνει ως τώρα άγνωστη. Ευτύχημα για όσους τουρίστες την ανακάλυψαν.

Ο οικότουρισμός αποτελεί το μέλλον του χωριού Καλαρρυτινών. Πρόκειται για την πιο καθαρή περιοχή της Ελλάδος. Σπάνια θα δει ο επισκέπτης απορρίματα. Η διατήρηση της παράδοσης αποτελεί χαρακτηριστικό γνώρισμα της

περιοχής όπου κυρίαρχο στοιχείο αποτελούν τα πλατάνια και οι πετρόχτιστες γέφυρες...»

Τα δικά μου σχόλια περισσεύουν.

Μόνο μια ευχή εκφράζω. Να εργασθούμε όλοι μαζί οι Καλαρρυτιώτες, χωρίς μεμψιμοιρίες, για την προκοπή του τόπου μας, όπως το πράξαμε στο θέμα της καθαριότητας, που είναι αποτέλεσμα παγκαλαρρυτιώτικης προσπάθειας. Την αξίζουν την προσπάθεια αυτή οι ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ.

2 ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΓΡΑΦΗ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΣΕ ΑΝΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

Ο πρόεδρος της κοινότητας Καλαρρυτινών ανακοινώνει ότι, το κοινοτικό συμβούλιο αποφάσισε ομόφωνα την αναγραφή σε αναθηματική στήλη των ονομάτων εκείνων των συγχωριανών μας που υπήρξαν θύματα των δυνάμεων κατοχής (Εθνική Αντίσταση 1941-1944) σε ένδειξη ευγνωμοσύνης, καθώς και τα ονόματα των θυμάτων του εμφυλίου πολέμου (1945-1949) με την ευχή ποτέ «ας μη λεχθεί πως το χέρι σας κτυπάει του αδελφού την κεφαλή» - Διον. Σολωμός.

Για το σκοπό αυτό καλούνται οι Καλαρρυτιώτες, που συγγενείς τους εμπήπουν στις προαναφερόμενες περιπτώσεις, να επικοινωνήσουν με τον Πρόεδρο μέχρι 31 Μαρτίου 2004 το αργότερο, προκειμένου να συγκεντρωθούν τα απαραίτητα στοιχεία (επώνυμο - όνομα - όνομα πατρός - ηλικία - έτος συμβάντος κ.λ.π.)

Τηλέφωνα επικοινωνίας:

- 2410 28 91 21
- κιν. 6945 755345
- fax: 2410 289122.

3 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ.

Η Κοινοτική Αρχή απηύθυνε προς τον Ο.Τ.Ε. το εξής αίτημα, επειδή πιστεύει πως η δημιουργία τηλεπικοινωνιακής υποδομής θα συμβάλει στην ανάπτυξη του χωριού μας.

Προς Τον Ο.Τ.Ε.
Διαμέρισμα Ιωαννίνων

Θ Ε Μ Α : Δημιουργία απαραίτητης και σύγχρονης τηλεπικοινωνιακής υποδομής.

Σας πληροφορούμε ότι η υπάρχουσα τηλεπικοινωνιακή υποδομή αδυνατεί να εξυπηρετήσει τις σημερινές, πολύ περισσότερο τις μελλοντικές, ανάγκες των Καλαρρυτινών, εμποδίζοντας, έτσι την όποια προσπάθεια ανάπτυξης τους.

Το Κ.Ε.Π. Καλαρρυτινών, του οποίου η λειτουργία αρχίζει εντός των προσεχών ημερών, έχει ανάγκη τηλεφωνικής σύνδεσης, FAX, ISDN και INTERNET. Πολύ σύντομα αρχίζουν οι εργασίες μετατροπής τριών αρχοντικών, ιδιοκτησίας της αναπτυξιακής εταιρίας Καλαρρυτινών, σε ξενώνες.

Ιδιωτικοί ξενώνες, ιερός ναός Αγίου Νικολάου, ιατρείο, ιδιωτικά καταστήματα, πολιτιστικοί σύλλογοι, αγροτικός συνεταιρισμός, ιδιώτες κ.λ.π., στερούνται τηλεφωνικής σύνδεσης καθώς και της δυνατότητας σύνδεσης με ISDN, FAX, διαδίκτυο και με ό,τι άλλο προϋποθέτει η σημερινή τεχνολογία. Προκειμένου να βοηθηθεί, και από την πλευρά του Οργανισμού σας, η όλη προσπάθεια ανάπτυξης και προόδου του χωριού μας, που, ως γνωστό, η πολιτεία το έχει ανακηρύξει ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟ οικισμό με ό,τι αυτό συνεπάγεται, παρακαλούμε να φροντίσετε, το συντομότερο δυνατό, για τη δημιουργία της κατάλληλης και σύγχρονης υποδομής για την εξυπηρέτηση όλων των προαναφερόμενων αναγκών.

4 ΕΠΑΝΑΦΟΡΑ ΤΗΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΓΡΑΦΗΣ ΣΤΗ ΛΕΞΗ ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ

Το Κοινοτικό Συμβούλιο Καλαρρυτινών, με ομόφωνη απόφασή του (14-8-2003), ζήτησε από τα αρμόδια όργανα του Υπουργ. Εσωτερικών την επαναφορά της προηγούμενης ορθογραφίας στην ονομασία του χωριού μας (από ΚΑΛΑΡΙΤΕΣ σε ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ) για ιστο-

ρικούς κυρίως λόγους. Είναι γνωστό πως τη σημερινή γραφή ΚΑΛΑΡΙΤΕΣ, που επιβλήθηκε το 1962 και εφαρμόστηκε το 1967, ουδείς καλαρρυτιώτης την αποδέχθηκε και εφαρμόστηκε υποχρεωτικά μόνο από την Κοινότητα - Αναμένουμε τ' αποτελέσματα της ενέργειας αυτής.

✂

5 ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΜΟΝΙΜΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

Ύστερα από ενέργειες μηνών η αρμόδια Δ/ση του Υπουργείου Εσωτερικών ζήτησε από το ΑΣΕΠ τη διενέργεια διαγωνισμού για την πρόσληψη μόνιμου γραμματέα για τις ανάγκες της Κοινότητάς μας.

Αυτό θα συντελέσει στην πληρέστερη οργάνωση και λειτουργία της γραμματείας της Κοινότητας αλλά και στην καλύτερη εξυπηρέτηση των συγχωριανών μας.

✂

6 ΚΕΝΤΡΟ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ (Κ.Ε.Π.)

Πολύ σύντομα θ' αρχίσει να λειτουργεί το Κ.Ε.Π. Καλαρρυτινών. Ήδη 6 συγχωριανοί μας έχουν υποβάλει αιτήσεις με τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά, προκειμένου ν' αναλάβουν τη λειτουργία του με σύμβαση μίσθωσης έργου. Τη στιγμή αυτή αξιολογούνται τα προσόντα τους προκειμένου να καταρτισθεί ο σχετικός πίνακας βάσει του οποίου θα κληθούν οι δύο πρώτοι να υπογράψουν την προβλεπόμενη σύμβαση.

✂

7 ΚΑΤΟΛΙΣΘΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΚΗΠΙΝΑ

Οι κατολισθήσεις στην Κηπίνα δημιουργούν τρομερά προβλήματα. Από το Φλεβάρη μήνα μέχρι και σήμερα η κοινοτική αρχή ασχολείται συνεχώς με αυτό, παρακαλεί και πιέζει όλους τους αρμόδιους με προσωπικές παραστάσεις, και επιτόπιες επισκέψεις τεχνικών. Ενδεικτικό των ενεργειών μας αποτελούν τα έγγραφα που απευθύνουμε κατά καιρούς στη Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών της Ν.Α. Ιωαννίνων και στο Δασαρχείο Ιωαννίνων.

✂

Προς της Νομαρχιακή
Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων
Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών

Θ Ε Μ Α : Κατολισθήσεις στον οικισμό Κηπίνας Κοινότητας Καραϊτών

κ. Διευθυντή,
Το πρόβλημα, που δημιουργούν οι κατολισθήσεις στον οικισμό της Κηπίνας της Κοινότητάς μας, σας είναι γνωστό. Λόγω του επερχόμενου χειμώνα τότε θα γίνεται ολοένα και οξύτερο με απρόβλεπτες συνέπειες.

Η προσωρινή αποκατάσταση των ζημιών με απομάκρυνση λίθων και χωμάτων δε φέρνει αποτέλεσμα, όπως αυτό διαπιστώθηκε και από την επιτόπια επίσκεψή σας.

Γι' αυτό, σας παρακαλώ, να προχωρήσετε, το συντομότερο δυνατό, στην κατασκευή παρακαμπτήριας οδού στο σημείο αυτό, όπως ακριβώς συμφωνήθηκε, προκειμένου να δοθεί εναλλακτική λύση διέλευσης, στις περιπτώσεις που ο κύριος δρόμος κλείνει. Υπόψη ότι, πέρα των άλλων δυσμενών συνεπειών, που δημιουργούν οι κατολισθήσεις (παρεμπόδιση διέλευσης, απομόνωση χωριού, αδυναμία μεταφοράς ασθενών κ.λ.π.), πλήττει καίρια την προσπάθεια ανάπτυξης των Καραϊτών, που βρίσκεται στην πιο κρίσιμη φάση.

Προς την περιφέρεια Ηπείρου Δασαρχείο Ιωαννίνων

Θ Ε Μ Α : Κατολισθήσεις στον οικισμό Κηπίνας της Κοινότητας Καραϊτών.

κ. Δασάρχη,
Το πρόβλημα των κατολισθήσεων στον οικισμό Κηπίνας της Κοινότητάς μας, που συνεχίζει να υφίσταται και ολοένα γίνεται οξύτερο λόγω των δυσμενών καιρικών συνθηκών, σας είναι γνωστό. Γι' αυτό, σας παρακαλώ, αφού πραγματοποιήσετε μια επιτόπια επίσκεψη, να εξετάσετε τρόπους παρέμβασης και συμβολής της δικής σας υπηρεσίας, προκειμένου να δοθεί οριστική λύση στο πρόβλημα αυτό, του οποίου τις δυσμενείς επιπτώσεις βιώνουν καθημερινά οι κάτοικοι Κηπίνας, Καραϊτών καθώς και οι επισκέπτες αυτών.

8 ΔΙΑΝΟΙΞΗ ΤΗΣ ΣΤΡΟΦΗΣ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΣΤΗΝ ΚΗΠΙΝΑ (Το λεγόμενο Ζ)

Από τις πρώτες ενέργειες της Κοινοτικής Αρχής ήταν κι εκείνη για τη διάνοιξη του Ζ. Ύστερα και από κατεπείγουσα παρέμβαση του νομάρχη Ιωαννίνων και αφού στη σύνταξη της σχετικής μελέτης βοήθησαν προσωπικά ο πρόεδρος αλλά και μέλος του κοινοτικού συμβουλίου, οι εργασίες ολοκληρώθηκαν και σήμερα η διέλευση αυτοκινήτων στο σημείο αυτό γίνεται με άνεση και ακίνδυνα.

καν και σήμερα η διέλευση αυτοκινήτων στο σημείο αυτό γίνεται με άνεση και ακίνδυνα.

9 ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ - ΜΠΑΡΟΥ.

Ύστερα από πολλές προσπάθειες και τη στήριξη του νομάρχη Ιωαννίνων και παρ' όλες τις δυσκολίες (έλλειψη χρημάτων κ.λ.π.) ολοκληρώνεται η σύνταξη της μελέτης κατασκευής του δρόμου ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ - ΜΠΑΡΟΥ. Τελικά το ποσό των 30.000 € για τη σύνταξη της μελέτης διατέθηκε από νομαρχιακές πιστώσεις, αν και ο Πανθεσσαλικός Σύλλογος Καραρρυτινών είχε αποφασίσει να συμβάλει στη δαπάνη αυτή. Ήδη συνεχίζονται οι προσπάθειες χρηματοδότησης του έργου από τα Κοινοτικά Προγράμματα (από την Π.Ε.Π. Ηπείρου έχει προταθεί το πόσο των 900.000 € από τα Ο.Π.Α.Α.Χ.) και ελπίζουμε σε θετικά αποτελέσματα.

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία
Με εγκάρδιους πατριωτικούς
χαιρετισμούς

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΟΤΑΡΕΛΑΣ

Η ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

και το Κοινοτικό Συμβούλιο Καραρρυτών

εύχονται

στους απανταχού Καραρρυτινούς και στους φίλους του χωριού μας

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ

Χαρούμενα κι Ευτυχημένα ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Ειρηνικό και Δημιουργικό

το 2004

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ Ι. Ν. ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ

Από το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου Καραρρυτών ανακοινώνονται τα παρακάτω, για ενημέρωση των συμπατριωτών μας και φίλων του χωριού μας:

Προσφορές για τις ανάγκες του Ιερού Ναού

1. Η κ. **Μαριγώ Νέσση-Γκαρτζονίκα** από Ιωάννινα, για τις ανάγκες του Ι. Ν.
2. Η κ. **Αναστασία Γ. Μόκα** από Βλοχό Θεσσαλίας, για τις ανάγκες του Ι. Ν.
3. Η κ. **Αναστασία Γ. Μόκα** από Βλοχό Θεσσαλίας, για τις ανάγκες εξωκκλησίου Αγ. Αθανασίου.
4. Η κ. **Γεωργία Χωριανοπούλου από Αθήνα**, στη μνήμη Δημητρίου Μόκα.
5. Η **οικογένεια Θεοφίλου Κοντού** από Ιωάννινα, στη μνήμη Σπυρίδωνα Αθ. Ζαρίμπα.
6. Η **οικογένεια Κων/νου Κοντού** από Ιωάννινα, στη μνήμη Σπ. Αθ. Ζαρίμπα.
7. Η **οικογένεια Ηλία Τόλη** από Ιωάννινα, στη μνήμη Σπ. Αθ. Ζαρίμπα.
8. Η **οικογένεια Μαρίας Γ. Ζαρίμπα** από Ιωάννινα, στη μνήμη Σπ. Αθ. Ζαρίμπα.
9. Η **οικογένεια Αθανασίου Θάνου** από Ιωάννινα, στη μνήμη Σπ. Αθ. Ζαρίμπα.
10. Η **Βικτωρία Πατούνη-Μπακόλα** από Ιωάννινα, στη μνήμη του αδελφού της Ευριπίδη Πατούνη.
11. Ο κ. **Κων/νος Βασ. Μπαρμπούτης** από Ιωάννινα, στη μνήμη Αικατερίνης Δογορίτη-Χατζηαγάπογλου.
12. Ο **Πατριωτικός Σύνδεσμος Καραρρυτών «Η ΠΙΝΔΟΣ»** στη μνήμη Αικ. Δογορίτη-Χατζηαγάπογλου.

Αποπεράτωση του νέου αφοδευτήριου του ιερού ναού

Ύστερα από αρκετές χρονοβόρες προσπάθειες που κατέβαλε το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο, για να μπορέσει να κατασκευάσει ένα σύγχρονο αφοδευτήριο στον Ι. Ν. -αφού σοβαροί, μη ανακοινώσιμοι λόγοι το επέβαλαν, παρά τα δυσμενή σχόλια ορισμένων συμπατριωτών μας- βρισκόμαστε στην ευχάριστη θέση να ανακοινώσουμε την αποπεράτωση του.

Στον ανωτέρω χώρο τοποθετήθηκε θερμοσίφωνας, προκειμένου να υπάρξει ζεστό νερό, απαραίτητο για την τέλεση του Μυστηρίου του Βαπτίσματος, αφού όπως είναι γνωστό αρκετοί

συμπατριώτες και φίλοι του χωριού μας επιθυμούν να βαπτίζουν εδώ τα παιδιά τους, κυρίως κατά το θέρος.

Συνέχεια της Επισκευής του εξωκκλησίου Αγίου Αθανασίου

Μετά την αποπεράτωση βασικών και επείγουσών εργασιών επισκευής και συντήρησης του εξωκκλησίου του Αγίου Αθανασίου (στέγη, καμπαναριό, υδρορροές, πόρτα, παράθυρα, επιχρίσματα, νέο τέμπλο και εικόνες), ένας θαυμάσιος χώρος προσευχής και δέησης δημιουργήθηκε. Απομένουν οι εργασίες υδροχρωματισμού στο εσωτερικό του Ναού.

Επίσης συνεχίζονται οι δωρεές εικόνων για τη συμπλήρωση του νέου τέμπλου.

• Ο κ. Κων/νος Μεν. Μπελεμέζης, από Ιωάννινα δώρισε την εικόνα του Ευαγγελιστή Ιωάννη του Θεολόγου.

• Ο κ. Φίλιππος Γ. Κότσιας από Ιωάννινα δώρισε την εικόνα του Αποστόλου Φιλίππου.

• Ο κ. Σωτήριος Χρ. Μπούτζας από Λάρισα δώρισε τέσσερις εικόνες, δύο των Ευαγγελιστών Ματθαίου και Μάρκου και δύο των Αποστόλων Παύλου και Ανδρέα.

Περιμένουμε μία τελευταία δωρεά, την εικόνα του Ευαγγελιστή Λουκά.

Επισκευή παρεκκλησίου Αγίου Χαράλαμπος

Το δεύτερο δεκάημερο του Νοεμβρίου ε.ε. αποπεράτωθηκαν οι εργασίες επιχρισμάτων του παρεκκλησίου Αγ. Χαράλαμπος, που βρίσκεται δίπλα και βόρεια του κεντρικού ναού Αγ. Νικολάου. Απομένουν οι εργασίες υδροχρωματισμού και επισκευής του παλιού τέμπλου και η τοποθέτηση τεσσάρων εικόνων, που θα πραγματοποιηθούν με δωρεές -όπως πάντα- των φίλων και συμπατριωτών.

Ήδη έγινε η πρώτη δωρεά από την οικογένεια Ευάγγελου Σ. Μπίζιου, από Ιωάννινα, στη μνήμη του πατέρα τους, συμπατριώτη μας Σωκράτη Μπίζιου. Υπολείπονται οι δωρεές για τρεις ακόμα εικόνες, του Ι. Χριστού, της Παναγίας και του Ι. Προδρόμου, αξίας 150 ευρώ η μία.

Παρεκκλησί Αγίων Πάντων

Αποπερατώθηκαν από τον εργολάβο οι εργασίες επισκευής και συντήρησης του παρεκκλησίου των Αγ. Πάντων, που βρίσκεται δίπλα και νοτιοανατολικά του κεντρικού ναού του Αγ. Νικολάου. Απομένουν οι εργασίες υδροχρωματισμού, κατασκευής και τοποθέτησης νέου τέμπλου και επισκευής δαπέδου με πλακόστρωση, που θα πραγματοποιηθούν με αναμενόμενες δωρεές των συμπατριωτών και φίλων του χωριού μας. Και εδώ, στο τέμπλο θα τοποθετηθούν τέσσερις εικόνες: του Ι. Χριστού, της Παναγίας, του Ιωάννη Προδρόμου και των Αγ. Πάντων.

Για πληροφορίες παρακαλούμε να επικοινωνείτε με :

1. Αιδεσιμότητα ιερέα Αγ. Νικολάου Βασίλειο Τάση: 26590-611174
2. Δημήτριο Μπισοδάκη: 26510-29301 και 6976-657716
3. Αλέξανδρο Γεροδήμο: 26510-85357 και 6937-022231

Επίσκεψη Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Άρτης στους Καραρρυτές

Την Κυριακή 23 Νοεμβρίου επισκέφτηκε το χωριό μας και τον Ι.Ν. Αγ. Νικολάου ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Άρτης κ. κ. Ιγνάτιος, που κήρυξε το Θείο Λόγο και εξήρε το ρόλο που έπαιξε κάποτε το χωριό μας στην πρόοδο και ευημερία της Πατρίδας μας, με τη συμμετοχή των κατοίκων της στους απελευθερωτικούς αγώνες εναντίον του τουρκικού ζυγού, αλλά και στην ανάπτυξη του εμπορίου και της αργυροχρυσοχόας.

Μετά τη Θεία Λειτουργία ενημερώθηκε από το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο για την πρόοδο των εργασιών συντήρησης-αποκατάστασης του Ι.Ν., επισκέφτηκε τον γεοανακαινισθέντα, με δαπάνες συμπατριωτών μας Ι.Ν. Αγ. Τριάδος και -αφού καθίσε για λίγο μαζί με όλους τους παρευρισκόμενους χωριανούς στο καφενείο του Ν. Ζάγκλη, αναχώρησε για την Άρτα.

Από το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

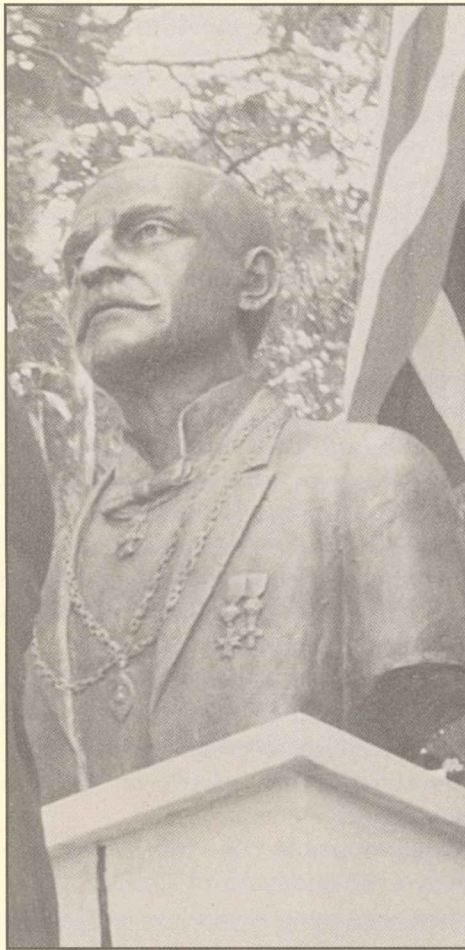
ΣΠΥΡΙΔΩΝ Π. ΛΑΜΠΡΟΣ

(1851 - 1919)

Κείμενα βασισμένα στη βιογραφία του, που δημοσιεύτηκε το 1928 στο περιοδικό ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ και γράφτηκε από τον ακαδημαϊκό Δημήτριο Σ. Μπαλάνο.

Ο Σπυρίδων Π. Λάμπρος, απόγονος Καλαρρυτινής οικογένειας, τίμησε την Πατρίδα και την Επιστήμη της Ιστορίας σε όλη τη διάρκεια της ζωής του. Λάτρεψε τη γνώση, τη μελέτη και τη συγγραφή, εργάστηκε με ζήλο και αυταπάρνηση. Είναι δυστύχημα που οι ιστορικές συγκυρίες της εποχής του δεν του επέτρεψαν να υλοποιήσει όλους τους στόχους του και να αποχωρήσει με τις δάφνες που σίγουρα δικαιούτο.

Πατέρας του ιστορικού Σπυρίδωνα Λάμπρου ήταν ο Παύλος Λάμπρος, που γεννήθηκε το 1820 στους Καλαρρύτες. Το 1821 ο πατέρας του Παύλου, Ιωάννης, απαγχονίστηκε από τους Τούρκους και η χήρα μητέρα του κατέφυγε στην Κέρκυρα. Πολύ σύντομα χάθηκε και η μητέρα του Παύλου, με αποτέλεσμα ο μικρός Παύλος να βρεθεί στη Χαλκίδα, κοντά στο χρυσοχόο θείο του Απόστολο Ν. Παπαγεωργίου. Εκεί μαθήτευσε κοντά του και εξάσκησε το επάγγελμα του χρυσοχόου αρχικά στη Χαλκίδα και κατόπιν στην Κέρκυρα, πλάι στον Ζακυνθινό χρυσοχόο Διονύσιο Φραγκόπουλο. Παντρεύτηκε τη θυγατέρα του Δ. Φραγκόπουλου Γεωργία και παρέμεινε στην Κέρκυρα, όπου συναναστρεφόταν πολλούς λόγιους της εκεί κοινωνίας, Έλληνες και ξένους. Φιλομαθής, ασχολήθηκε με τη μεσαιωνική ιδίως νομισματολογία, έγραψε πραγματείες και κατάρτισε πλουσιότερες συλλογές νομισμάτων. Έγραψε αξιόλογες ιστορικές μελέτες και ασχολήθηκε με τη δημοτική ποίηση, καταρτίζοντας μία πλούσια συλλογή των προ του 1850 δημο-

τικών τραγουδιών. Στη συλλογή αυτή βασίστηκε το έργο του Π. Ζαμπέλιου *Λογικά Δημοτικά της Ελλάδος*. Ο Παύλος Λάμπρος ήταν θιασώτης της ένωσης της Επτανήσου με την Ελλάδα και εργάστηκε για την επανάσταση της Ηπείρου του 1854. Το 1860 εγκαταστάθηκε οικογενειακώς στην Αθήνα, όπου πέθανε το 1887. Απέκτησε 5 γιούς, από τους οποίους τρίτοτοκος ήταν ο Σπυρίδων. Από τον πατέρα του ο Σπυρίδων κληρονόμησε την αγάπη του για τα γράμματα.

Ο Σπυρίδων Π. Λάμπρος γεννήθηκε στην Κέρκυρα στις 8 Απριλίου 1851 και βαπτίστηκε από το φίλο του πατέρα του, ιστοριοδίφη Ανδρέα Μουστο-

ξύδη. Έλαβε καλή μόρφωση -αρχικά στην Κέρκυρα και μετά στην Αθήνα- μέσα στο αναπτυσσόμενο περιβάλλον όπου ζούσε και έχοντας μία έμφυτη αγάπη για τα γράμματα. Μιλούσε άριστα τέσσερις ξένες γλώσσες, ιταλικά, γαλλικά, αγγλικά και γερμανικά, γεγονός που τον βοήθησε στην μετέπειτα εξέλιξή του και στις μελέτες του. Σπούδασε αρχικά στο φιλολογικό τμήμα της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού Πανεπιστημίου (1867-1871) με καθηγητές τον Κων/νο Παπαρηγόπουλο, το Στέφανο Κουμανούδη, τον Κ. Κόντο, κ.ά. Το 1872 έφυγε στο Βερολίνο, όπου παρακολούθησε μαθήματα των Curtius, Mommsen, Droysen, κ. ά. και τη Λειψία από όπου έλαβε το διδακτορικό του δίπλωμα στη φιλοσοφία. Στη συνέχεια περιήλθε τις βιβλιοθήκες της Ευρώπης μελετώντας κυρίως ελληνικούς κώδικες και χειρόγραφα, αλλά και παρακολουθώντας την επιστημονική κίνηση στον τομέα του. Αρκετές φορές στη ζωή του επανέλαβε τα ταξίδια στις ευρωπαϊκές βιβλιοθήκες με στόχο την ενημέρωσή του και τη σε βάθος μελέτη ελληνικών και λατινικών χειρογράφων.

Από τα μαθητικά του ακόμα χρόνια ο Σπυρίδων Λάμπρος συνεκίδει, με το μεγαλύτερο αδελφό του Μιχαήλ και άλλους συνομηλίκους τους, το περιοδικό ποικίλης ύλης *ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ*, που κυκλοφορούσε δύο φορές το μήνα, αρχικά σε χειρόγραφο (από το 1861 μέχρι το 1866) και κατόπιν έντυπο. Στο περιοδικό αυτό περιέχονταν εκτός των άλλων, πολλά άρθρα, μεταφράσεις και ποιήματα του Σπυρίδωνος, ο οποίος υπήρξε από τότε

πολυπράγμων και πολυγραφότατος. Με την αποχώρησή του Μιχαήλ από τη σύνταξη, ο Σπυρίδων απομένει μοναδικός συντάκτης του περιοδικού και δημοσιεύει πολύ ενδιαφέρουσες δικές του πραγματείες.

Το 1865 οι αδελφοί Λάμπροι ιδρύουν το φιλολογικό σύλλογο *Παρνασσός*. Ο Σ. Λάμπρος, που αγαπούσε την επικοινωνία με το κοινό, αναλάμβανε ομιλίες για διάφορα θέματα, κυρίως ιστορικά, και έκανε διαλέξεις από το βήμα του φιλολογικού συλλόγου *Παρνασσός*, όπου πρωτομίλησε το 1868, σε ηλικία 17 χρονών.

Ο Σπυρίδων Π. Λάμπρος εκτός της ιστορίας ασχολήθηκε και με την ποίηση, παρόλο που πίστευε ότι δεν ήταν ένας εμπνευσμένος ποιητής. Τον ενδιέφερε κυρίως η δραματική ποίηση και το δράμα. Μετέφρασε αρχαίους και νεότερους συγγραφείς ενώ έγραψε δικά του δραματικά έργα, όπως *Το γεφύρι της Άρτας*, *Δαυίδ Κορνηνός*, και *Ο τελευταίος κόμης των Σαλώνων*, που ανέβηκε στην Αθήνα το 1870. Από τα ποιήματά του, λίγα μόνο είναι γραμμένα στη δημοτική γλώσσα. Από δηλώσεις του ωστόσο γνωρίζουμε ότι θεωρούσε και τις δύο γλώσσες αποδεκτές, παρότι χρησιμοποιούσε κατά προτίμηση την υπερκαθαρεύουσα.

Ο Σ. Λάμπρος ασχολήθηκε με την επιστήμη της ιστορίας ως μελετητής και σαν πανεπιστημιακός δάσκαλος. Το 1878, πέντε χρόνια αφότου υπέβαλε τη διδακτορική του διατριβή στη Λειψία, γίνεται υφηγητής της ελληνικής ιστορίας και της παλαιογραφίας, που για πρώτη φορά διδασκόταν στο Εθνικό πανεπιστήμιο. Το 1887 γίνεται έκτακτος και το 1890-1917 τακτικός καθηγητής της γενικής ιστορίας, ενώ διατέλεσε δύο φορές πρύτανης. Μεταξύ 1883 και 1885 υπήρξε γενικός διευθυντής των δημοσίων σχολείων. Ακόμα ήταν σύμβουλος και πρόεδρος πολλών σωματείων στην Ελλάδα και μέλος πολλών ακαδημιών και επιστημονικών ιδρυμάτων του εξωτερικού. Είχε τιμηθεί με ανώτατα παράσημα πολλών κρατών.

Αποκαλυπτήρια της προτομής του Σ.Π. Λάμπρου με την παρουσία της κόρης του Λίνας Τσαλδάρη στην κεντρική πλατεία των Καλαρρυτιών.

Υπήρξε άριστος γνώστης της ελληνικής παλαιογραφίας και συνέταξε πολλές παλαιογραφικές εργασίες. Μετάφρασε, μεταξύ άλλων, το *Εγχειρίδιον ελληνικής και λατινικής παλαιογραφίας* το 1903, το οποίο επαύξησε με αξιόλογες δικές του προσθήκες. Ως καθηγητής στο πανεπιστήμιο, αποτέλεσε παράδειγμα ιστορικού επιστήμονα, ταμμένου στην υπηρεσία της πατρίδας του. Τη διδασκαλία του ενέπνεε μεγάλος πατριωτισμός και ήταν τόσο καρποφόρος, που ο Σ. Λάμπρος κατάφερε να έχει ευρύ ακροατήριο, αποτελούμενο όχι μόνο από τους φοιτητές του, αλλά και από τους φοιτητές άλλων σχολών καθώς και πολίτες κάθε τάξης. Εργάστηκε για τη δημιουργία φοιτητικού

κέντρου, που εγκαινιάστηκε το 1905, συνέταξε τον εσωτερικό κανονισμό του και εκφώνησε τον ιδρυτήριο λόγο. Κατά τη διάρκεια της καριέρας του αλληλογραφούσε με λόγιους από ολόκληρη την Ευρώπη και παρακολουθούσε αδιάλειπτα τις προόδους της επιστήμης. Η φιλολογική παραγωγή του υπήρξε τεράστια. Ο κατάλογος των γραπτών του από το 1866-1917 αριθμεί 479 έργα, ολιγοσέλιδες μελέτες ή πολύτομα. Το υλικό που ο Σπυρίδων Λάμπρος συσσωρεύει από τις πολλές μελέτες του, αποφάσισε να το εκδώσει σε ειδικό περιοδικό με τον τίτλο *Νέος Ελληνισμύμων*, προς τιμήν του νομού του Ανδρέα Μουστοξύδη, ο οποίος παλιότερα συνέτασσε μόνος του το

Α Φ Ι Ε Ρ Ω Μ Α Σ Τ Ο Σ Π Υ Ρ Ι Δ Ω Ν Α Π . Λ Α Μ Π Ρ Ο

συνέχεια

περιοδικό *Ελληνομνήμων* (1843-1853). Εκδόθηκαν 13 τόμοι (1904-1917). Το 1920 η έκδοση συνεχίστηκε με επιμέλεια Γ. Χαριτάκη και από το 1921 και μετά με επιμέλεια Κ. Δουβουνιώτη. Ο *Νέος Ελληνομνήμων* περιέχει –σχεδόν αποκλειστικά– άρθρα, μελέτες, κείμενα, λόγους, σημειώματα, λαογραφικές μελέτες, καταλόγους βιβλιοθηκών και αρχείων του Σπυρίδωνα Π. Λάμπρου. Το 1880 με εντολή της Βουλής των Ελλήνων επισκεφτηκε το Άγιον Όρος και κατέγραψε 5766 χειρόγραφα από 20 αγιορείτικες βιβλιοθήκες. Η εργασία του αυτή τυπώθηκε και μεταφράστηκε στα γερμανικά το 1881. Το 1895 επέστρεψε στο Άγιο Όρος και συνέταξε

τον κατάλογο όλων των ελληνικών κωδίκων, που βρίσκονται στις βιβλιοθήκες του. Η εργασία του εκδόθηκε σε δύο ογκώδεις τόμους στο Κέμπριτζ από την Cambridge Press. Για το έργο του αυτό τιμήθηκε το 1901 με βραβείο από την Ακαδημία Επιστημών του Μονάχου.

Επίκεντρο του ενδιαφέροντός του υπήρξε πάντοτε η μελέτη της Ελληνικής Ιστορίας. Τον απασχόλησαν τα περισσότερα ανεξχνιάστα σημεία της, όπως το Βυζάντιο και ο ξενοκρατούμενος ελληνισμός. Ακόμα, ερεύνησε την ιστορία πόλεων, περιοχών και χωρών, με τις οποίες είχε ο ίδιος ιδιαίτερους δεσμούς, όπως η Αθήνα, η Κέρκυρα, η Ήπειρος και η Ελλάδα.

Τη ζωηρή αγάπη του για την Ήπειρο διατήρησε για όλη του τη ζωή, ως πρόεδρος της επίκουρης επιτροπής των Ηπειρωτών (από το 1907) και ως απεσταλμένος της Κυβέρνησης το 1913 στην Ιταλία, όπου διαπραγματεύτηκε την ευνοϊκότερη διευθέτηση του ηπειρωτικού ζητήματος.

Έγραψε άρθρα σε ιταλικές, γαλλικές, αγγλικές και γερμανικές εφημερίδες, και έδωσε συνεντεύξεις τονίζοντας ότι η Ήπειρος έπρεπε οπωσδήποτε να περιληφτεί στα νέα σύνορα της Ελλάδας για λόγους εθνολογικούς και ιστορικούς.

Είχε σκοπό να συγγράψει την ιστορία της Ηπείρου χωρίς δυστυχώς να προλάβει. Συνέγραψε ωστόσο μία εξάτομη γενική ιστορία, την *Ιστορία της Ελλάδος μετ' εικόνων, από των αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι της αλώσεως της Κωνσταντινουπόλεως* (1886-1908), με σκοπό να διαβαστεί από το ευρύ φιλόμαθο κοινό και όχι μόνο από τους ιστορικούς. Ο Σ. Λάμπρος κατανοώντας τη σημασία της εικονογραφίας στην ιστορία, είχε την ιδέα να καταρτίσει μία συλλογή με αντίγραφα των απεικονίσεων όλων των βυζαντινών αυτοκρατόρων που περισώθηκαν, σκέψη που έκθεσε στο αρχαιολογικό συνέδριο της Αθήνας το 1905. Η ιδέα του αυτή ολοκληρώθηκε και η συλλογή εκτέθηκε σε ιστορική και αρχαιολογική έκθεση στη

Ρώμη το 1911. Τις εικόνες αυτές ο Λάμπρος εδώρισε στη συνέχεια στο Μουσείο της Ιστορικής και Εθνολογικής Εταιρείας στην Αθήνα. Επρόκειτο να τις εκδόσει σε λεύκωμα, αλλά δεν πρόλαβε. Το γεγονός ότι οι εικόνες αυτές, που εκπροσωπούσαν την εθνική ιδέα με τους βυζαντινούς αυτοκράτορες μιάς χιλιετίας, έγιναν γνωστές και κύριο θέμα συζήτησης σε συνέδριο του Βελιγραδίου το 1927, ήταν εξαιρετικά σημαντικό.

Στις 27 Σεπτεμβρίου 1916, κλήθηκε να αναλάβει την πρωθυπουργία της Ελλάδας σε μία ιστορική στιγμή τραγικά δύσκολη. Ο Λάμπρος θεώρησε καθήκον του να αποδεχτεί την πρόσκληση, χωρίς να έχει ουσιαστικά την εμπειρία που απαιτούσε η κατάσταση. Πίστευε ότι θα μπορούσε να διευθετήσει τα πολλά προβλήματα της χώρας έχοντας για όπλο του τις καλές του προθέσεις. Παρέμεινε στην πρωθυπουργία επτά μαρτυρικούς μήνες, μέχρι τις 21 Απριλίου 1917, οπότε αναγκάστηκε να παραιτηθεί. Ειδικό δικαστήριο αποφά-

Είχε σκοπό να συγγράψει την ιστορία της Ηπείρου χωρίς δυστυχώς να προλάβει.

σισε την κατάσχεση της περιουσίας του και το 1918 εξορίστηκε στην Ύδρα και μετά στη Σκόπελο, μέχρι το Μάρτιο του 1919.

Μακριά από την οικογένειά του και χωρίς την απαραίτητη ιατρική φροντίδα, ασθένησε από νεφρική νόσο. Επέστρεψε το 1919 στο σπίτι της Κηφισιάς με αστυνομική επιτήρηση και πέθανε εκεί λίγο αργότερα. Η κηδεία του έγινε με παρουσία πλήθους λαού, αλλά με την απουσία επίσημων εκπροσώπων της Κυβέρνησης και του Πανεπιστημίου. Μετά από δύο χρόνια ο Δήμος Αθηναίων τον τίμησε ανεγείροντας γλυπτό

μνημείο στον τάφο του. Το 1921 τελέστηκε πολιτικό μνημόσυνο του Σπυρίδωνα Π. Λάμπρου στο φιλολογικό σύλλογο *Παρνασσός* και επιστημονικό μνημόσυνο στο Πανεπιστήμιο.

Κατά τον Δ. Σ. Μπαλάνο, ο Σπυρίδων Λάμπρος έχοντας σα σύμβολο το καθήκον και σαν έμβλημα την εθνική εργασία, κατόρθωσε, όσο ελάχιστοι, να προαγάγει την επιστήμη, μέσω αυτής να κάνει προσιτά στους πολλούς τα πορίσματα των μελετών του και, να συντελέσει στην τόνωση της εθνικής ιδέας. Με την εργασία του πρόσφερε ανεκτίμητες υπηρεσίες στην επιστήμη και στην πατρίδα και δικαιούται να συγκαταλέγεται μεταξύ των εκλεκτότερων τέκνων του Έθνους.

Η βιβλιοθήκη του Σ. Λάμπρου δωρήθηκε από τις δύο θυγατέρες του Λίνα Τσαλδάρη και Χαρίκλεια Μαλάμου στη Ζωσιμαία Βιβλιοθήκη Ιωαννίνων.

Προσβολές Εντόμων

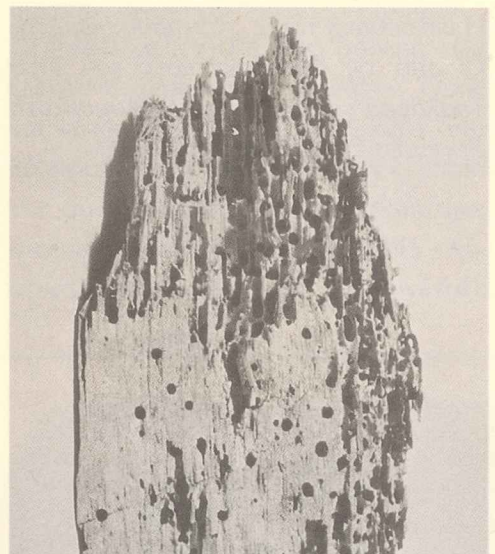
Η Καταπολέμηση των ξυλοφάγων εντόμων

γράφει ο ειδικός γεωπόνος κος Σταμάτης Θωμαΐδης

Στο προηγούμενο φύλλο του περιοδικού μας αναφέραμε τα κυριότερα ξυλοφάγα έντομα που προσβάλλουν τις ξύλινες κατασκευές στις οποίες ανοίγουν τρύπες και στοές και μετατρέπουν το εσωτερικό του ξύλου σε ξυλόσκονη.

Η αντιμετώπιση του προβλήματος μπορεί να γίνει με **προληπτικά μέτρα και με κατασταλτικά μέτρα**.

Η **προληπτική προστασία του ξύλου** σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες είναι επιβεβλημένη με νόμο στο στάδιο της επεξεργασίας του. Η προστασία του γίνεται με εμβάπτιση σε

Λεπτομέρεια από προσβλημένο από έντομα ξύλο.

διάφορες χημικές ουσίες που έχουν εντομοαπωθητικές ή και εντομοκτόνους ιδιότητες. Η αποτελεσματικότητα είναι συνάρτηση της εντομοκτόνου δραστικής ουσίας που δεν θα πρέπει να είναι τοξική, για τον άνθρωπο. Επίσης εξαρτάται από το βάθος διείσδυσης και την ποσότητα που απορροφάται από την εμποτισμένη ζώνη του ξύλου. Βέβαια παίζει οπουδαίο ρόλο η επιλογή της μεθόδου εμποτισμού, οι διαστάσεις και η ποιότητα του ξύλου, οι συνθήκες περιβάλλοντος, στις οποίες θα παραμείνει μετέπειτα η ξύλινη επιφάνεια, το κόστος εφαρμογής, η υγρασία του ξύλου καθώς και άλλοι παράγοντες, η απαρίθμηση των οποίων θα κούραζε τον απλό αναγνώστη.

Επιπρόσθετα η ξήρανση του ξύλου σε ειδικά ξηραντήρια των βιομηχανιών γίνεται σε καθορισμένη θερμοκρασία, αλλά δυστυχώς δεν

θανατώνονται όλα τα έντομα, αφού υπάρχουν ορισμένα είδη **θερμόαντοχα**, που επιβιώνουν. Τα διάφορα βελτιωτικά του ξύλου που κυκλοφορούν στην ελληνική αγορά και που τόσο διαφημίζονται από τις παραγωγούς εταιρείες περιέχουν διάφορες οργανικές ουσίες με ελάχιστο ποσοστό πρόσμιξης εντομοκτόνου. Τα διαλύματα αυτά εφαρμόζονται με πινέλο ή κύλινδρο σε όλη την επιφάνεια του ξύλου. Η αποτελεσματικότητά τους αμφισβητείται ενώ θα πρέπει να ληφθούν μέτρα κατά την εφαρμογή τους. Η εντομοκτόνος δράση τέτοιων ουσιών εξασθενεί με την πάροδο του χρόνου και δεν δίνουν το αναμενόμενο αποτέλεσμα αφού δεν εξοντώνουν τα έντομα σε βάθος, **αλλά περισσότερο αποτρέπουν την επαναπροσβολή (Repelents)** και την είσοδο νέων εντόμων.

Τα **κατασταλτικά ή θεραπευτικά μέτρα** που αναφέρει η βιβλιογραφία και που εφαρμόζονται σήμερα στην πράξη είναι τα παρακάτω:

- Να ξηλωθούν τα προσβεβλημένα ξύλα (αν αυτό είναι δυνατόν και μπορούμε να τα ξεχωρίσουμε από τα μη προσβεβλημένα) και αυτά να εμβαπτιστούν σε διάλυμα οργανικού διαλύτη, π.χ. πενταχλωροφαινόλης, σε θερμοκρασία μέχρι 70°C για δύο περίπου ώρες. Μεγαλύτερη θερμοκρασία καταστρέφει την αντοχή του ξύλου. Αυτή η μέθοδος είναι παλαιά, δημιουργεί μερεμέτια, αρκετά κουραστική και επικίνδυνη και δεν προστατεύει το ξύλο απεριόριστα από μελλοντικές προσβολές.

- Να ανοίξουμε τρύπες και αφού απομονώσουμε την ξύλινη επιφάνεια να κάνουμε εισαγωγή θερμού αέρα μέχρι 70°C. Και αυτή η μέθοδος είναι δύσκολη με πολλά μερέμια και πρακτικά ανεφάρμοστη.

- Να κάνουμε εμβάπτιση των προσβεβλημένων ξύλων (που υποχρεωτικά θα ξηλώσουμε) ή επάλειψη ή τοπικές ενέσεις με ξυλοπροστατευτικά ήπια εντομοκτόνα συνθετικών πυρεθρινών.

- Και πάλι με τις παραπάνω μεθόδους δεν έχουμε σίγουρα αποτελέσματα γιατί οι προνύμφες των εντόμων (που κάνουν την ζημιά) ζουν μέσα στις διαδαλώδεις στοές που είναι γεμάτες ξυλάλευρο, με αποτέλεσμα να είναι αδύνατη σε υψηλό ποσοστό η θανάτωσή τους. Επιπρόσθετα οι ζημιές απ' τα μερέμια και τις επιδιορθώσεις είναι ανυπολόγιστες.

- Οι επαλήψεις –με πινέλο– των επιφανειών

με πυρεθροειδή εντομοκτόνα σκευάσματα είναι επαρκείς και αποτελεσματικές μόνο για τα τέλεια έντομα (ακμαία) και θα βρεθούν εκτός των στοών ιδιαίτερα τους ζεστούς μήνες.

- Η πλέον αποτελεσματική επιτυχής και εγχυμένη μέθοδος είναι η χρήση υποκαπνιστικών εντομοκτόνων (Fumigants), όπως βρωμιούχου μεθυλίου, φωσφίνης, κ.λ.π. Η μέθοδος αυτή πρέπει να εφαρμοστεί από εταιρίες απεντομώσεων με την απαραίτητη παρουσία και ευθύνη Γεωπόνου Ανωτάτης Σχολής ή Χημικού Ανωτάτης Εκπαίδευσης, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία του Υπ. Γεωργίας και από άτομα που διαθέτουν γνώση και εμπειρία.

Η εφαρμογή αυτή πραγματοποιείται τους ζεστούς μήνες, μέχρι τον Οκτώβριο, όταν η μέση θερμοκρασία της ατμόσφαιρας υπερβαίνει τους 17°C και εφαρμόζεται σε χώρους που δεν κατοικούνται αφού ληφθούν όλα τα προσηκόντα μέτρα για μια ασφαλή και αποτελεσματική απεντόμωση.

Και πάλι προσοχή στην εταιρεία απεντομώσεων που θα επιλέξετε (για να απεντομώσει ξύλινα έργα τέχνης) για να μην γίνουν αποχρωματισμοί με ανυπολόγιστες ζημιές, που δυστυχώς δεν επιδιορθώνονται:

Επίσης με την ίδια μέθοδο του υποκαπνισμού (fumigation) μπορούμε να εξοντώσουμε το **σαράκι σε έπιπλα, ξυλόγλυπτα, πιάνα, έργα τέχνης, κορνίζες, εικόνες, έπιπλα εισαγωγής από αφρικανικές χώρες ή χώρες της Ανατολής**.

Σε περίπτωση που για λόγους ασφαλείας είναι αδύνατη η απεντόμωση με υποκαπνισμό στο χώρο που υπάρχουν εντομοπροσβεβλημένα ξύλα, αυτά μπορούμε να τα μεταφέρουμε (εφ' όσον είναι δυνατόν) σε ειδικούς θαλάμους που παρέχουν ασφάλεια και εκεί μπορούμε να εφαρμόσουμε τις ουσίες που προαναφέραμε.

Ο Σταμάτης Θωμαΐδης είναι γεωπόνος, μεταπτυχιακός σε θέματα Γενικών Απολυμάνσεων από Προσβολές Εντόμων και διευθύνει εταιρεία απολυμάνσεων – που ειδικεύεται στην καταπολέμηση ξυλοφάγων εντόμων σε κατοικημένους χώρους. Τηλέφωνο επικοινωνίας: 210-8675640 και 6944-780123.

ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΝΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ: ΤΑ ΓΕΝΕΟΛΟΓΙΚΑ ΤΟΥΣ ΔΕΝΤΡΑ

Οικογενειακή φωτογραφία του Βασιλείου Γ. Φασούλα και της συζύγου του Παρασκευής, γύρω στα 1912, προπάππων του Αθ. Σπ. Φασούλα.

Πίσω σειρά, όρθιοι, από αριστερά:

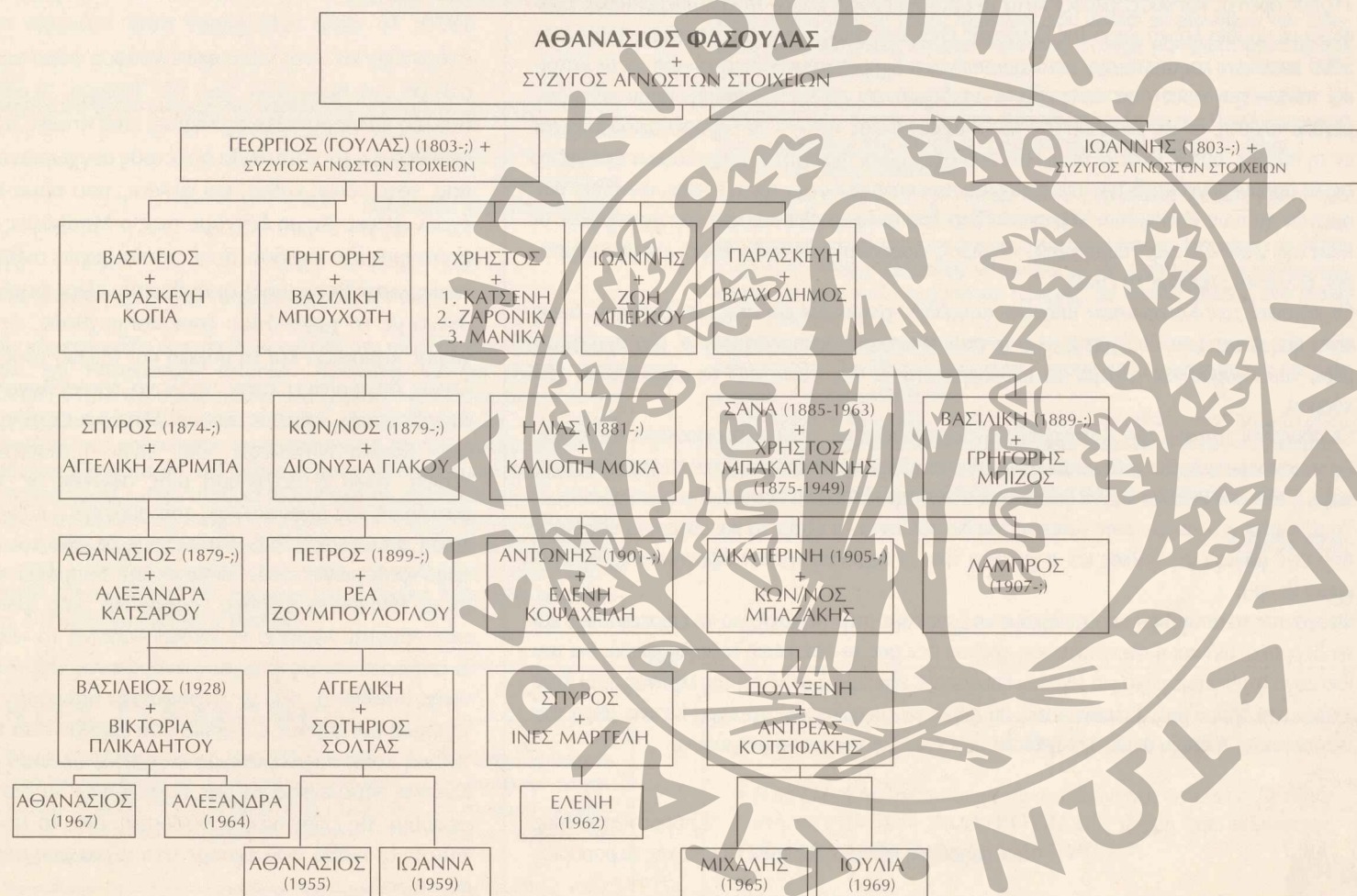
Πέτρος Σ. Φασούλας, Βασιλική Βασ. Φασούλα-Μπίζου, Ηλίας Βασ. Φασούλας, Θεοδώρα Λόλα, Αθανάσιος Σπ. Φασούλας.

Μεσαία σειρά, καθιστοί, από αριστερά:

Βασίλειος Γ. Φασούλας, Παρασκευή Κόγια-Φασούλα, Σουσάνα Βασ. Φασούλα-Μπακαγιάννη, Αγγελική Ζαρίμπα-Φασούλα, Σπύρος Βασ. Φασούλας.

Πρώτη σειρά, τα παιδιά από αριστερά:

Λάμπρος Σπ. Φασούλας, Σωτήρης Χρ. Μπακαγιάννης, Σπυριδούλα Χρ. Μπακαγιάννη, Αντώνης Σπ. Φασούλας, Αικατερίνη Σπ. Φασούλα.

Ένα μνημόσυνο στους Καλαρρύτες

Σε μία παρέα φίλων η συζήτηση έφτασε στις εκδρομές. Έριξα την ιδέα να επισκεφτούμε τους Καλαρρύτες στα Τζουμέρκα. Κι' αυτό γιατί εγώ θα πήγαινα εκεί οπωσδήποτε, για να τελέσω μνημόσυνο για τα 60 χρόνια από το θάνατο -σ' εκείνη την περιοχή - του πατέρα μου.

Είχα επισκεφτεί άλλες δύο φορές το ορεινό αυτό χωριό και είχα εντυπωσιαστεί από τη θέση, το φυσικό κάλλος του τοπίου, τα σπίτια και την αρχιτεκτονική τους. Αυτά και πολλά άλλα για τους Καλαρρύτες είπα στους φίλους μου και δε χρειάστηκε πολύ για να παρθεί η απόφαση. Η εκδρομή ορίστηκε για το τριήμερο του Αγίου Δημητρίου.

Ξεκινήσαμε απ' την Αθήνα προς τη Λίμνη Πλαστήρα κι από εκεί προς τα χωριά του Ασπροποτάμου με διανυκτέρευση σε ξενοδοχείο κοντά στην Καληρρόη, λίγο πιο πέρα από τα τρία ποτάμια. Την άλλη μέρα ακολουθήσαμε τη διαδρομή προς Καστανιά Καλαμπάκας, τη γέφυρα Μουρ-

γκάνη, το Μέτσοβο, τα Γιάννενα, την Πλάκα με το ιστορικό γεφύρι της και καταλήξαμε στα Άγναντα, όπου και μείναμε δύο βραδιές. Όλη η διαδρομή ήταν εντυπωσιακή ανάμεσα από έλατα και οξές, τις κοιλάδες και τα θαυμάσια τοπία.

Το πρωί της Κυριακής 26 Οκτωβρίου πήραμε το δρόμο

για τους Καλαρρύτες, όπου παρακολούθησα τη θεία λειτουργία και εκάναμε το μνημόσυνο. Η λειτουργία ήταν κατανυκτική και άνετη, απαλλαγμένη από το «στρίμωγμα» που δημιουργεί το αδιαχώρητο των πολλών πιστών, που προσέρχονται στους ναούς των μεγάλων αστικών κέντρων. Ο παπα-Βασίλης με την ευγενική του μορφή και την καθαρή φωνή μαζί με τον ψάλτη έδιναν το δικό τους χρώμα στο τελατουργικό και επέτειναν την κατάνυξη του εκκλησιασματος. Με το σχόλασμα της εκκλησίας και την προσφορά στο καφενείο-ταβέρνα του χωριού του καφέ και του κονιάκ για την περίπτωση, περιδιαβήκαμε τα γκαλντερίμια του χωριού και θαυμάσαμε την αρχιτεκτονική των σπιτιών, τις γύρω βουνοκορφές, τις πλαγιές με τις «σάρες», τις χαράδρες και το κάλλος του τοπίου.

«Τόπος ορεινός και δυσχείμερος» κατά το εγκυκλοπαιδικό λεξικό του Ελευθερουδάκη. Σύμφωνα με το ίδιο λεξικό «προ της Ελληνικής Επανάστασας αι Καλαρρύται είχαν πλέον των 5000 κατοίκων και απετέλουν μετά του απέναντι Συρράκου ανθούντα κέντρα, οι δε κάτοικοι τούτων ηχολούντο με το εμπόριον αποδημούντες εις την αλλοδαπήν όπου απέκτουν μεγάλα πλούτη, δι' ων εκαλλώπιζον τας λαμπράς οικίας των και τα δημόσια οικοδομήματα εν τη πατρίδι, ούτως ώστε οι διερχόμενοι εκείθεν ξένοι περιηγηταί ανωμολόγουν έκπληκτοι εις τα απομνημονεύματά των την ευπορίαν, τον πολιτισμόν και την παιδείαν, άτινα επί των ορεινών τούτων πολιολμάτων εύρισκον». Στα δύο αυτά «ανθούντα κέντρα» γεννήθηκαν οι Κωλέτης, Ζαλοκώστας, Τουρτούρης, Λάμπρος, Δουρούτης και άλλοι λόγιοι και μεγαλέμποροι, οι οποίοι ετίμησαν το έθνος.

Οι κάτοικοι των Καλαρρυτών υπήρξαν σπουδαίοι χρυσόχοι και από εκεί ξεκίνησε, όπως είναι ήδη γνωστό, ο Βούλγαρης, που οι απόγονοί του διασκορπίστηκαν σ' όλα σχεδόν τα μέρη του κόσμου και σήμερα τα κοσμηματοπωλεία του είναι από τα εκλεκτότερα του κόσμου.

Οι σημερινοί κάτοικοι των Καλαρρυτών είναι περιορισμένοι, αλλά οι περισσότεροι απ' όσους έχουν καλαρρυτινές ρίζες ζουν στα Γιάννενα και στη Λάρισα και ξαναγεμίζουν το χωριό το καλοκαίρι. Υπάρχουν κι άλλοι πολλοί διάσπαρτοι σ' όλη την Ελλάδα και αρκετοί στο εξωτερικό.

Το μεσημέρι γευτήκαμε στην ταβέρνα του Ναπολέοντα τα εξαιρετικά και εύγευστα εδέσματα που είχε μαγειρέψει ο ίδιος και η γυναίκα του. Η περιποίηση ήταν άψογη και το κόκκινο κρασί θαύμα.

Φεύγοντας το απόγευμα υποσχέθήκαμε να ξαναπάμε στην περιοχή, για να επισκεφτούμε και το Συρράκο, μιά και η στενότητα του χρόνου δεν μας το επέτρεψε τούτη τη φορά. Για τον ίδιο λόγο σταθήκαμε μόνο για λίγο και θαυμάσαμε εξωτερικά τη Μονή της Κηπίνας, που ήταν επάνω στο δρόμο μας. Τελειώνοντας, θα ήθελα να ευχαριστήσω την κυρα-Κατίνα, μάνα του Ναπολέοντα, η οποία μερίμνησε για όλα όσα χρειαζόνταν για το μνημόσυνο.

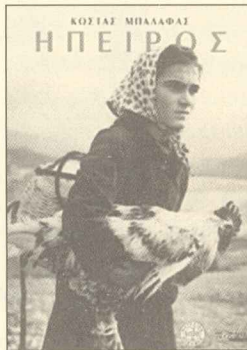
Σπύρος Κατσιλέρος

Συνταξιούχος κυβερνήτης της Ολυμπιακής Αεροπορίας

Διαβάσαμε και σας παρουσιάζουμε...

γράφει η Ιωάννα Κ. Κωνσταντίνου

Σας παρουσιάζουμε το νέο λεύκωμα του φωτογράφου Κώστα Μπαλάφα, **ΗΠΕΙΡΟΣ**.

Το καινούριο φωτογραφικό λεύκωμα του Κώστα Μπαλάφα, του “φωτογράφου των Καλαρρυτών”, εκδόθηκε με συνεργασία των εκδόσεων Ποταμός και του Μουσείου Μπενάκη και με πρόλογο του Διευθυντή του Μουσείου, Άγγελου Δεληβορριά, τον Οκτώβριο του 2003. Ο τίτλος του λευκώματος είναι **ΗΠΕΙΡΟΣ** και περιέχει 300 ασπρόμαυρες φωτογραφίες τραηγμένες σε χρονικό διάστημα 25 ετών, από το 1945 μέχρι το 1970. Το πολύ ενδιαφέρον αυτό λεύκωμα που στόχο έχει να αποτίσει ο φωτογράφος φόρο τιμής στη γη των προγόνων του, την Ήπειρο, περιέχει πολλές καλαρρυτιώτικες λήψεις, στις οποίες αναγνωρίζουμε με νοσταλγία αρκετούς συγχωριανούς μας, τότε νέους, καθώς και άλλους, που τώρα πιά έχουν φύγει. Ας μη ξεχνάμε πως ο Μπαλάφας δε φωτογραφίζει σχεδόν ποτέ τοπία χωρίς ανθρώπους, γιατί θεωρεί ότι οι άνθρωποι είναι δεμένοι στενά με το χώρο όπου ζουν και μοχθούν, ότι ο χώρος καθορίζει και τη μορφή και τη ζωή τους. Όπως διευκρινίζει στον πρόλογό του ο Άγγελος Δεληβορριάς, σκοπός του καλλιτέχνη-φωτογράφου Κώστα Μπαλάφα “δεν είναι η αισθητική τέρψη, αλλά η εξόφληση μιάς οφειλής με την κατάθεση της εκφραστικής του ανάγκης ως εκδήλωση συμμετοχής”. Ο Μπαλάφας σε όλο του το έργο φανερώνει πόσο σέβεται και θαυμάζει τον απλό Ηπειρώτη ξωμάχο, εκφραστή μιάς γενιάς που χάνεται. Μοιάζει να σκύβει ταπεινά το κεφάλι μπροστά στους φτωχούς ανθρώπους της ελληνικής υπαίθρου, που με περηφάνεια παλεύουν με τη Φύση και τηρούν ευλαβικά όσα έμαθαν από την τοπική τους παράδοση. Δε σταματά, άλλωστε, ο Κώστας Μπαλάφας να μας παροτρύνει να διατηρήσουμε τις ελληνικές παραδόσεις, σαν το πολυτιμότερο αγαθό που έχουμε στα χέρια μας σήμερα σα λαός.

Γράφτηκε... Λέχθηκε...

ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΜΑΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Ευχαριστούμε θερμά όσους μας έστειλαν τις ευχές τους και ανταποδίδουμε ολόψυχα, ευχόμενοι να είναι ευτυχισμένοι και δημιουργικοί το 2004.

Κύριε Διευθυντή,
Σας αποστέλλουμε το εορταστικό μήνυμα του Νομάρχη Ιωαννίνων κ. Αλέξανδρου Καχριμάνη, με τις ευχές μας όπως το 2004 φέρνει υγεία και επιτυχίες σε σας, στους συνεργάτες και τους αναγνώστες σας.
Με την ευκαιρία αυτή θέλουμε να γνωρίσουμε ότι το γραφείο Τύπου, αλλά και προσωπικά ο Νομάρχης, είναι πάντοτε στη διάθεσή σας για θέματα που σας ενδιαφέρουν.
Ευελπιστούμε σε στενότερη συνεργασία στο μέλλον, καθώς η συμβολή σας στην προώθηση και προβολή θεμάτων, δραστηριοτήτων και προβλημάτων των περιοχών τις οποίες καλύπτετε ειδησιογραφικά είναι ουσιαστική και συνδράμει τις προσπάθειες της Νομαρχιακής Αρχής για βελτίωση των υποδομών του Νομού και την καλύτερευση των συνθηκών διαβίωσης κατοίκων και αποδήμων.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Χαρούμενα Χριστούγεννα
Ευτυχισμένους και νικηφόρους ο νέος χρόνος
2004 Ευχές

Λευτέρης Γ. Ζαγορίτης
Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω
Μέλος Πολιτικού Συμβουλίου Ν.Δ.
Υποψήφιος Βουλευτής β' Αθηνών

Θερμές ευχές για χαρούμενες γιορτές και ειρηνικό το νέο έτος

Αθανάσιος Κ. Τζιάλλας
Οικονομολόγος
Πολιτευτής Νέας Δημοκρατίας

Από το φύλλο αρ. 51 της εφημερίδας ΤΑ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ :

Μία νέα εφημερίδα έρχεται να προστεθεί στο πάνθεον των Τζουμερκιώτικων και Ηπειρωτικών εντύπων. Πρόκειται για τη **ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ**, την οποία εκδίδει ανα τρίμηνο ο Σύλλογος των εν Αττική Καλαρρυτινών. Ήδη, από τον κ. Σπύρο Φασούλα, που είναι ο πρόεδρος του Συλλόγου και εκδότης, προμηθευτήκαμε τα τρία πρώτα φύλλα της έκδοσης. Πρόκειται για μία αξιόλογη προσπάθεια, η οποία προβάλλει το ιστορικό χωριό, με την πλούσια πολιτιστική και αρχιτεκτονική παράδοση, καθώς και τις δραστηριότητες του Συλλόγου. Έλειπε αυτή η έκδοση από τους Καλαρρύτες και είναι σίγουρη η πορεία της, καθώς οι Καλαρρυτινοί αγαπούν με πάθος τον τόπο τους, έχουν συναίσθηση της αξίας του. Η **ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ** ακούγεται πλέον δυνατή προς κάθε κατεύθυνση. Συγχαρητήρια και κάθε επιτυχία!

ΝΕΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Ευχαριστούμε θερμά τους φίλους και πατριώτες που μας στήριξαν οικονομικά. Υπενθυμίζουμε ότι η ανά τρίμηνο εκτύπωση και αποστολή των τευχών κοστίζει περίπου 700 ευρώ και θα ήταν ευχής έργο, εάν το ταμείο μας μπορούσε να αντεπεξέλθει, χωρίς να επιβαρύνονται υπερβολικά τα μέλη του Συμβουλίου.

Βίδος Χρήστος, Αθήνα • Γεροδήμος Νικόλαος • Κρανιώτης Νικόλαος • Κωστάκης Κωνσταντίνος

Από το τεύχος αρ. 83 του περιοδικού Ο ΛΟΓΙΟΣ ΠΑΝ παραθέτουμε την παρακάτω αναφορά στο περιοδικό μας:

«Η Φωνή των Καλαρρυτινών», αριθμός φύλλου 1, 2, Οκτώβριος - Νοέμβριος - Δεκέμβριος 2002, Ιανουάριος - Φεβρουάριος - Μάρτιος 2003, τριμηνιαία έκδοσις του Συλλόγου των εν Αττική Καλαρρυτινών. «Ο Λόγιος ΠΑΝ» χαιρετίζει την έναρξιν τής έκδοσεως «τής Φωνής των Καλαρρυτινών» και εύχεται αυτή την άνευ διακοπής τινος συνέχισιν τής έκδοσεως. Ο αναγνώστης περιμένει την καταγραφήν τής πλουσίας ποικίλης παραδόσεως του φημισμένου χωριού των Καλαρρυτινών, αλλά καλόν έστι η χρήσις του πολυτονικού συστήματος γραφής, διά να έναρμονίζεται τούτο μετά τής ποικίλης και πλουσίας παραδόσεως, την όποιαν οι παλαιότεροι κάτοικοι του φημισμένου ήπειρωτικού χωριού εδημιούργησαν. Έν τούτοις ποιά τις προσοχή εις την παρουσίαν των θεμάτων επιβάλλεται, διότι ο αναγνώστης διερρωτάται, όταν καθορά την τελευταίαν σελίδα του έξωφύλλου του πρώτου φύλλου, ποιά τα Δυτικά Τζουμέρκα και ποιά η σχέσις αυτών μετά του Δήμου Κατσανοχωριών;

Από το φύλλο αρ. 9492 της εφημερίδας Η ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΗ παραθέτουμε άρθρο με τίτλο ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΣ ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ:

Τα ΝΕΑ ΤΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ και η ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΗ πρέπει να περηφανεύονται για μιά πρωτιά τους, αλλά να χαίρονται και να πανηγυρίζουν μαζί με όλους τους Ηπειρώτες.

Ας γίνουμε όμως συγκεκριμένοι. Πρόκειται για το σιδηρόδρομο στην Ήπειρο.

Ήταν το 1988 όταν ο πρόεδρος του Συλλόγου Καλαρρυτινών της Αθήνας, αλλά και για πολλές φορές πρόεδρος του συλλόγου των Φίλων του Σιδηροδρόμου, δικηγόρος Σπύρος Φασούλας, έγραψε για πρώτη φορά άρθρο για το σιδηρόδρομο στην Ήπειρο. Το εμπιστεύτηκε στα ΝΕΑ ΤΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ και αμέσως ανασημοσιεύτηκε στην εφημερίδα Η ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΗ. Έκτοτε ο Σπύρος Φασούλας και μέσω της Πανεπειρωτικής Συνομοσπονδίας της Ελλάδος αγωνίστηκε και πάλεψε για το θέμα.

Και να που ήρθε η δικαίωση. Δύο γραμμές τρένου στην Ήπειρο λέει η Ευρωπαϊκή Ένωση, Τρένο από Καλαμπάκα, αλλά και από την Πελοπόννησο.

Δε γράφουμε τούτα τα λίγα λόγια για να πανέψουμε. Το χρέος του έκανε ο καθένας. Αλλά στοχεύουμε να τονίσουμε ότι ο αγώνας των Ηπειρωτών πρέπει να είναι πολυπλευρικός και συνεχής. Δε φτάνει δηλαδή ένα λιμάνι και η Εγνατία.

Νέοι στόχοι μας πρέπει να είναι το φυσικό αέριο, που θα περνάει από την Ήπειρο, αλλά δεν θα την τροφοδοτεί, καθώς και ο τουρισμός, σε όλες τις μορφές, και την έκτασή του.

Ας σταματήσω όμως εδώ, γιατί στόχος μου δεν είναι ν' αναπτύξω τα μέσα και τους τρόπους ανάπτυξης της Ήπειρου. Άλλοι είναι υπεύθυνοι για τέτοιες μελέτες. Ας μου επιτραπεί όμως να καλέσω τους συμπατριώτες μου σε συστράτευση και αγώνες για το καλό του πολυβασιμιμένου τόπου μας.

Ανδρέας Ρίζος

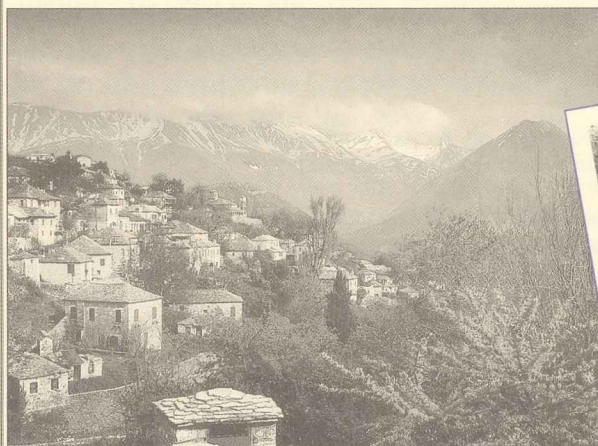
ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

- Η κα Ελένη Λώλα που διαμένει στα Ιωάννινα, κατέθεσε 20 ευρώ στη **ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ** στη μνήμη της αείμνηστης αδελφής της Περσεφόνης Λώλα-Πολίτη.

ΤΑ ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΝΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟ 2004

ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ
«Η ΠΙΝΔΟΣ»
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ & ΧΟΡΕΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ
ΑΔΑΜΝΗΣ 7 • 45221 • ΙΟΑΝΝΙΝΑ

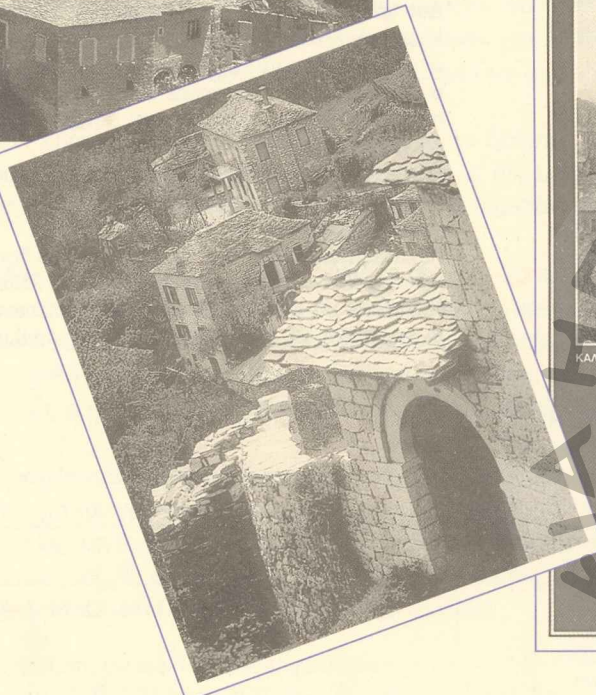
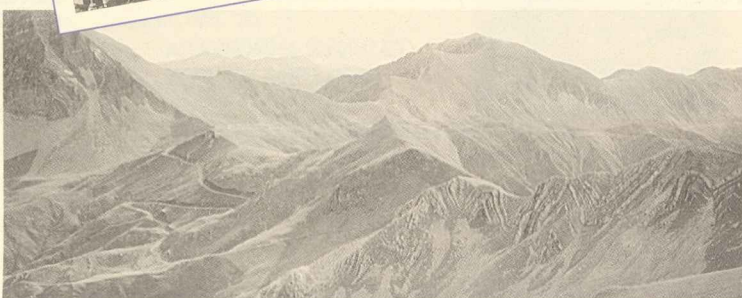

ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ

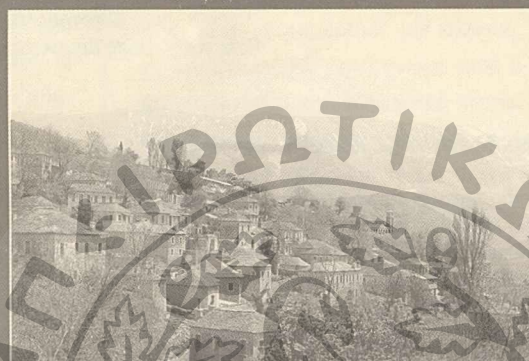
«Η Αηταφωλιά της Πίνδου, σε ύψος 1.200 μ.»
Το χωριό της μεγάλης προσφοράς,
της πλούσιας ιστορίας, των θρόνων και των παραδόσεων

Ο Σύνδεσμός μας
εύχεται στους συμπατριώτες μας
και φίλους του χωριού μας
χαρούμενο, ειρηνικό και δημιουργικό το

2004

ΠΑΝΘΕΣΣΑΛΙΚΟΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΝΩΝ
«ΟΙ ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ»

ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ: Στις αρχές της δεκαετίας του 70

«...και καρτερία την άνεση
το όμορφο καλοκαίρι...»

2004

Ευτυχισμένη - ειρηνική
και γεμάτη υγεία
η καινούρια χρονιά